

3. 4. **Konjugační typy (třídy a vzory) jak je v korpusu hledat a jak na základě pozorování korpusových dat dojít ke zobecnění pozorování**

SZZ (8. Slovesa – finitní a nefinitní tvary, syntetické a analytické formy

9. Konjugační **system** – konjugační paradigmata/slovesné třídy, **variantní/dubletní formy**, diachronní vývoj slovesných tříd

10. Vztahy mezi slovesnými třídami a sémantickými typy sloves)

1. Které slovesné vzory lze vyhledat jednoduše kombinací a) zakončení lemmatu (infinitivu) a b) značkou slovního druhu?
2. Je jednoduchost hledání sloves podle příslušnosti k flektivnímu typu (třídě) v korelaci s produktivitou?

třída+vzor	DOTAZ	PROBLÉMY
bez kmenotvorné přípony kořen uzavřený <i>nést</i>		
bez kmenotvorné přípony kořen uzavřený <i>péct</i>		
bez kmenotvorné přípony kořen otevřený <i>krýt</i>		
s kmenotvornou příponou <i>-a/-á- brát, mazat, dělat</i>		
s kmenotvornou příponou <i>-i-</i>		
s kmenotvornou příponou <i>-e/ě-</i>		
s kmenotvornou příponou <i>-ova-</i>		
s kmenotvornou příponou <i>-nou-</i>		
s kmenotvornou příponou <i>-mou-</i>		

3. Vyhledejte slovesa typu prosit/trpět, která mají infinitiv nikoliv na *-it/-et/-ět*, ale na *-ít*.
4. Vyhledejte slovesa typu *umřít*
5. Vyhledejte slovesa typu *začít*
6. Vyhledejte slovesa typu *krýt* s kořenovým *i*
7. Vyhledejte slovesa typu *krýt* s kořenovým *á*
8. Vyhledejte slovesa typu *krýt* s kořenovým *ě/e*

9. Vyhledejte slovesa, která mají část tvarů podle I. třídy vzoru *péci* a část podle II. třídu vzoru *tisknout*.
10. Vyhledejte slovesa, která mají tvary jak podle typu *umřít*, tak podle typu prosit (https://www.korpus.cz/kontext/freqs?viewmode=kwic&pagesize=40&attrs=word&attrs=lemma_lc&attrs=sublemma&attr_vmode=visible-kwic&base_viewattr=word&refs=%3Ddoc.title&q=~bmuAU0KKk2mY&cutoff=0&fcrit=word%2Fie%200~0%3E0&flimit=1&freq_sort=fr eq&freq_type=tokens&fpage=1&freqlevel=1).
11. Vyhledejte slovesa, která mají tvary jak podle typu *kryt*, tak podle typu prosit (https://www.korpus.cz/kontext/view?viewmode=kwic&pagesize=40&attrs=word&attrs=lemma_lc&attrs=sublemma&attr_vmode=visible-kwic&base_viewattr=word&refs=%3Ddoc.title&q=~fykUkACGeEuW&cutoff=0).

10. 4. Úkol

Popište, jak lze využít nástroj *Morfio* pro vyhledávání variantních tvarů sloves

1. Některá slovesa 4. třídy podle kmene přítomného mají dubletu v infinitivu na *et/it* (*myslet/myslit*). Jak byste za použití nástroje *Morfio* vyhledali tato slovesa v korpusech?
2. Některá slovesa typu *mazat* a *kryt* mohou mít variantní tvary v 1. osobě singuláru indikativu přezentu aktiva (*píšu/píši, kryju/kryjí*) a ve 3. osobě plurálu indikativu přezentu aktiva (*píšou/píší, kryjou/kryjí*). Jak byste za použití nástroje *Morfio* vyhledali tato slovesa v korpusech?
3. Distribuce variant (alomorfů) kmenotvorné přípony *a/á* závisí v infinitivu na počtu slabik. Je-li infinitivní kořen neslabičný a zároveň bez prefixu, pak se realizuje varianta *-á-*, je-li nfinitivní kořen neslabičný s prefixem, nebo slabičný, pak se realizuje varianta *-a-*. Jak budete hledat doklady pomocí nástroje *Morfio*.
4. Derivujeme-li příponou *tel* od sloves na *-e(t)/-ě(t)*, pak je kmenotvorná přípona *e/ě* nahrazena *-i-*, což je v řadě mluvnic interpretováno jako tvoření sufixem *-itel-* (např. *velet/velitel*). Jak byste v korpusu našli dvojice verbum/činitelské jméno, kterých se týká uvedené pravidlo. Jak byste postupovali, pokud byste chtěli najít výjimku z tohoto pravidla?
5. Derivujeme-li příponou *-č* činitelská jména nebo jména prostředků ze sloves na *i(t)*, pak se dlouhá kořenová samohláska krátí, nebo dochází k její alternaci (*ou/u, í/e*) (např. *loupí/lupič*). Jak byste pomocí nástroje *Morfio* hledali vhodné příklady pro potvrzení uvedeného pravidla.
6. Konverzí k typu *tisknout* se tvoří slovesa z adjektiv (např. *bledý* → *blednout*). Jak byste hledali příklady pomocí aplikace *Morfio*?